

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Néprajz és Antropológia Intézet
1.4 Szakterület	Kultúratudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Kultúratudomány

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLC2221 Structuri narative si cognitive cotidiene. Narratologia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Keszeg Vilmos						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Ilyés Sándor						
2.4 Tanulmányi év	II.	2.5 Félév	II.	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Alaptantárgy Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					12
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					17
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	58				
3.8 A félév össz-óraszám	100				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Infrastruktúra: terem, laptop, vetítő Az előadásra kijelölt olvasmány elolvasása kötelező.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Infrastruktúra: terem, laptop, vetítő A szemináriumra kijelölt olvasmány elolvasása kötelező.

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1.1. A humán- és társadalomtudományok ismeretanyagának interdiszciplináris felhasználása és alkalmazása</p> <p>C5.1. A néprajzi kutatás fogalmainak, elméleteinek, paradigmáinak és módszertárának ismerete, leírása</p> <p>C3.2: a kulturális információk bemutatására alkalmas kontextusok sajátosságainak/jellemzőinek értelmezése</p> <p>C5.3. a különböző esetekben alkalmas kutatás módszereinek, technikáinak, eljárásainak és eszközeinek felismerése</p>
-----------------------------	---

Általános kompetenciák	<p>CT1: A szakmai feladatok kijelölt határidőn belüli hatékony és felelősségteljes teljesítése/megvalósítása a tudományos tevékenység etikai elveinek tiszteletben tartásával és a szakszerű hivatkozás szabályainak szigorú alkalmazásával (gyakorlati jellegű tevékenységek során a magyar népi kultúra különböző területein fellelhető, gyűjthető és értelmezhető jelenségek áttekintése; lehetséges kutatási témák körvonalazása és módszertani megközelíthetőségének megvitatása). Egy néprajzi kutatási terv elkészítése az elsajátított szaktudás alapján.</p>
------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A tárgy szakirodalmában való tájékozódás. A tárgy terminológiájával való ismerkedés. A narratívumok értelmezésének módszereivel való megismerkedés.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A narratológia nemzetközi irodalmában való tájékozódás. A magyar történetkutatás irodalmával való megismerkedés. A történetmondás stratégiai és kontextusai A történetmondás kutatásának módszerei Egy terepmunka megtervezése és lebonyolítása; az elemzés dolgozat formájában való finalizálása

8. A tantárgy tartalma

1. Irányzatok és elméletek: diffuzionista irányzatok, tipológiai kutatások, műfajelmélet, az egyéniségkutatás, kommunikációelmélet, a beszélés etnográfiaja, beszédaktus-elmélet, a kontextuselmélet, kánonelmélet, diskurzuselmélet, mikrotörténelem	Didaktikai módszerek frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	Megjegyzések
2-3. Alapfogalmak: narratológia, elbeszélés (narráció), elbeszélés (történet, narratívum), narratívum és narráció, narratív struktúrák, történetnyelvtanok, homo narrans, reprezentáció, epika, beágyazottság, szereposztás, attitűd, beleértési tartomány, narratív identitás, narratív valóság, epikus distancia, nézőpont, narratív stratégia, habitus, médiannarratológia.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
4. Történetek és kontextusok: korok és történetek, történetek és társadalom, történetek és attitűdök, történetek és jelentések, a narráció funkciói, naratív stratégiák, a történetek előadása: beszédmodok, történetmondói habitusok, médiumok és műfajok.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
5-6. Világ-, társadalom és hőskép a hősepikában. A műfaj fejlődési fokozatai. A hősenek szerkezete. A magyar hősepikáról szóló tudományos diskurzus. Kerekes Izsák, Molnár Anna balladája	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
7-8. A folklorisztikai gondolkodás és a balladakutatás. A műfaj meghatározása, történeti kibontakozása, történeti rétegei, stílusváltása, területi tagolódása. Heroikum, tragikum, komikum. Balladai témák. A ballada szerkezete. A ballada és a népdal, vallás, ponyva viszonya. A ballada előadásának sajátosságai. Archaizálás. A lokális ballada mint emlékezési alakzat.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
9-10. A mesekutatás és -értelmezés története. Rendszerezési próbálkozások (tipológia, almműfajok). Mese és világkép, mese és esztétikum, mese és előadás. A műfajiség vélt és valós határai.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
11-12. Biográfia és lokális történelem. A személyes történelem felfedezése. A történelem funkciói. A történetmondás kontextusa. A történet szerkezeti, kognitív és nyelvi megszerkesztése. A kutatás története és problémái.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
13. A komikum műfajai	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	

14. Egy kutatói életpályája bemutatása (Nagy Olga)	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
<p>Könyvészet Kötelező bibliográfia</p> <p><i>narráció (VIL), elbeszélés (VIL), epika (VIL), epika (NL)</i> Voigt Vilmos (szerk.) 1998 <i>A magyar folklór</i>. Budapest, Osiris. 149-183. (Hősepika), 184-220. (Ballada), 221-280. (Mese) Keszeg Vilmos 2011 <i>A történetmondás antropológiája</i>. Kolozsvár, KJNT Küllös Imola 1988 Igaz történet, élettörténet, önéletrajz. <i>Magyar Néprajz</i>. V. Budapest, Akadémiai Kiadó. 251-266. ***</p> <p>2000 <i>Magyar népi kultúra</i>. Tankönyv. Kolozsvár, Tankönyvtanács (A szóbeli hősi epika, A népballada, A népmese, Élettörténet-önéletrajz, Az igaz történet)</p> <p>Demény István Pál 1997 <i>A magyar szóbeli hősi epika</i>. Csíkszereda, Pallas-Akadémia. 253-299., 310-317. Jakab Albert Zsolt 2012 <i>Emlékköltés és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron</i>. KJNT– Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár. 211–238.; 267–272. Keszeg Vilmos 2002 <i>Homo narrans</i>. Kolozsvár, KOMP-PRESS. 5–27. Mikos Éva 2010 <i>Árpád pajzsa. A magyar honfoglalás-hagyomány megszerkesztése és népszerűsítése a XVIII-XIX. században</i>. L'Harmattan, Budapest. 105–130. Nagy Olga</p> <p>1978 <i>A táltos törvénye</i>. Népmese és esztétikum. Kriterion, Bukarest. 183–215. Tengelyi László 1998 <i>Élettörténet és sorseselemény</i>. /Budapest, Atlantis/ 11–48. Propp, V.J. 1928/1999 <i>A mese morfológiája</i>. Budapest, Osiris Niedermüller Péter 1988 Élettörténet és életrajzi elbeszélés. <i>Ethnographia</i> IC.376-389. Áttekintésre, kötelező Hoppál Mihály 2001 A Toldi mitológiai háttere. In: <i>Magyar népi kultúra</i>. Szöveggyűjtemény. Kolozsvár, Tankönyvtanács. 160–176. Vargyas Lajos 1976 <i>A magyar népballada és Európa</i>. I-II. Budapest, Zeneműkiadó Kallós Zoltán, Albert Ernő, Ráduly János, Bura László, Pozsony Ferenc balladagyűjtése Ortutay Gyula 1940 <i>Fedics Mihály mesél</i>. Budapest, Egyetemi Magyarorságtud. Int. Szabó Judit 1977 <i>Rózsa királyfi. Berekméri Sándor gernyeszegi meséi</i>. Bukarest, Kriterion <i>Magyar népmesekatalógus</i>. 1-10. Budapest, MTA Néprajzi Kutatócsoport. 1987-1990. Nagy Olga 1977 <i>Paraszt Dekameron. Válogatás széki tréfákból és elbeszélésekből</i>. Budapest, Magvető 1983 <i>Újabb paraszti Dekameron. A szerelemről és a házasságról</i>. Budapest, Magvető 1988 <i>Asszonyok könyve. Népi elbeszélések</i>. Budapest, Magvető Nagy Olga – Vő Gabriella 1974 <i>A mesemondó Jakab István</i>. Bukarest, Ed. Academiei Vő Gabriella</p> <p>1981 <i>Tréfás népi elbeszélések</i>. Bukarest, Kriterion</p> <p>1989 <i>Igaz ember igazat szól. Közmondások a romániai magyar folklórból</i>. Bucuresti, Kriterion</p> <p>Duka János</p> <p>1995 <i>Úti Páké Barátost. Csúfolódó székely népköltészet</i>. Csíkszereda, Pallas-Akadémia</p> <p>5 ballada-, 5 mese-, 5 proverbium-, találós- és adomagyűjtemény ismerete (A gyűjtő, a gyűjtés módszere, a szerkezet, szövegek ismerete, jegyzetelés, kiadó.)</p> <p>Ajánlott szakirodalom</p>		

Bremond, Clude
 1981 *Logica povestirii*. Bucuresti, Univers
 Dumézil, Georges
 1986 *Mítosz és eposz*. Tanulmányok. Budapest, Gondolat
 Von Franz, M.L.
 1992 *Női mesealakok*. Budapest, Európa. 25-70.
 Lotman, Ju.
 1994 A szűzsé eredete tipológiai aspektusból. In. Kovács Árpád – V. Gilbert Edit(szerk.): *Kultúra, szöveg, narráció. Orosz elméletírók tanulmányai*. Pécs. 82-118.
 Meletyinszkij, E.M.
 1990 A.N. Veszeloovszkij „történeti poétikája” és az elbeszélő irodalom eredetének kérdése. *Helikon*. XXXVI.1.37-59.
 Nyekljudov, Sz.Ju.
 1982 A kifejezőeszközök rendszerének sajátosságai az irodalom előtti elbeszélő művészetben. In: *A művészet ősi formái*. Budapest, Gondolat. 191-217.
 Propp, V. J.
 2005 A varázsmese történeti gyökerei. Budapest, L'Harmattan
 Ricoeur, Paul
 1985 *Temps et récit*. Paris, Éd. du Seuil

Bíró Béla

2004 *Narratológia*. Scientia Kiadó, Kolozsvár

Bíró Zoltán
 1997 *Hétköznapi humorvilág*. Csíkszereda. Helyzet Könyvek. 97–140.

Borneman, John
 /1999/ Elbeszélés, genealógia és történeti tudat: a széthulló személyiség. In. Thomka Beáta (szerk.): *A kultúra narratívái. Narratívák 3.* /Budapest/ Kijárat. 197–216.
 Demény István Pál
 1992 *A Szent László-legenda és Molnár Anna balladája*. Kolozsvár
 Faragó József – Ráduly János
 1969 A népballadák egy romániai magyar falu köztudatában. *Ethnographia* 504-513.
 Faragó József
 1986 Régi magyar népballadák. In. Uő. (szerk.): *Virágok vetélkedése. Régi magyar népballadák*. Bukarest. 34-55.
 Kríza Ildikó
 1978 A magyar tréfás ballada. *Ethnographia* LXXXIX.1.11-22.
 Meletyinszkij, E.M.
 1971 Az epikus költészet. *Folcloristica* I. 13-105.
 Nagy Ilona
 2012 Angyalok munkában. Modern csoda-elbeszélések. In: Landgraf Ildikó – Nagy Zoltán (szerk.): *Az elkerülhetetlen. Vallásantropológiai tanulmányok Vargyas Gábor tiszteletére*. PTE Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék – MTA BTK Néprajztudományi Intézet – L'Harmattan Kiadó – Könyvpont Kiadó [h.n.] 807–826.
 Pászka Imre

2007 *Narratív történetformák*. Belvedere Kiadó, Szeged

Pléh Csaba
 1986 *A történet szerkezet és az emlékezeti sémák*. Budapest, Akadémiai

Raffai Judit
 2001 *A mesélő ember. Szűcs László bácskai parasztember meséi*. Budapest
 Vasvári Zoltán

2006 A hadifogság és lágerévek idejéről szóló visszaemlékezések jellemzőiről. In: Küllös Imola–Vasvári Zoltán (szerk.): *Áldozatok. A második világháborús hadifogolytáborok és a sztálini lágerrek folklórjáról*. Európai Folklor Intézet – L'Harmattan Könyvkiadó, Budapest. 52–78.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Emlékezet, felejtés, történelem – a múlt rekonstruálása/megkonstruálása <ul style="list-style-type: none"> ASSMANN, Jan: <i>A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban</i>. Atlantisz Könyvkiadó. Budapest, 1999/2004. 15–66, 87–102. WEINRICH, Harald: <i>Léthe. A felejtés művészete és kritikája</i>. Atlantisz Könyvkiadó. Budapest, 2002. 9–23 (áttekinteni), 263–311. 	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	

2. Az epikai műfajok rendszerezési lehetőségei <ul style="list-style-type: none"> PROPP, V. J.: <i>A mese morfológiája</i>. Osiris Kiadó. Budapest, 1995/2005. <i>Magyar népmesekatalógus</i> 1–10. Budapest, 1987–1990. (áttekinteni) BIHARI Anna: <i>Magyar hiedelemmonda katalógus</i>. Előmunkálatok a Magyarság Néprajzához 6. MTA Néprajzi Kutatócsoport. Budapest, 1980. (áttekinteni) 	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
3. Az egyén, a közösség és a közönség <ul style="list-style-type: none"> GYÖRI Klára: <i>Kiszáradt az én örömem zöld fája</i>. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1975. KESZEG VILMOS: Az írás és a beszéd konfliktusa. Egy írástudó asszony pere. In: Uő: <i>Homo narrans</i>. Komp-Press Kiadó. Kolozsvár, 2002. 147–178. 	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
4. Élettörténet és identitás <ul style="list-style-type: none"> NIEDERMÜLLER Péter: Élettörténet és életrajzi elbeszélés. <i>Ethnographia</i>. XCIX. évf. (1988) 3–4. sz. 376–389. MANDELBAUM, David G.: Egy életrajzi tanulmány: Gandhi. In: Küllös Imola (szerk.): <i>Az életrajzi módszer</i>. Documentatio Ethnographica 9. Budapest, 1982. 29–45. TENGELYI László: Élettörténet és önazonosság. In: Uő: <i>Élettörténet és sorseselemény</i>. Atlantisz Könyvkiadó. Budapest, 1998. 13–48. 	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
5. Szövegek és kontextusok <ul style="list-style-type: none"> KESZEG Vilmos: Egy szöveg kontextusa. <i>Korunk</i>. 3.f. VII. évf. (1996) 4. sz. 41–46. KESZEG Vilmos: Homo narrans. In: Uő: <i>Homo narrans</i>. Komp-Press Kiadó. Kolozsvár, 2002. 5–27. KESZEG Vilmos: <i>Aranyösszék népköltészete</i> 1. Mentor Könyvkiadó. Marosvásárhely, 2004. 5–32. 	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
6-7. Az ipari munkásság kutatásának lehetőségei	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	

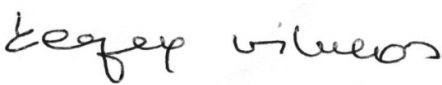
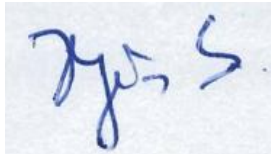
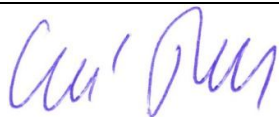
9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy alapkönyvészetként használja az ELTE Folklore Tanszéke által megjelentett egyetemi jegyzetet. A tantárgy alapkönyvészetként használja tanszék által megjelentett egyetemi jegyzetet.
--

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A szakterminológia ismerete A kötelező irodalom ismerete A történetmondás kutatási és értelmezési módszereinek ismerete	Teszt, egy kérdés kifejtése	Vizsgajegy 50%
	Egy saját kutatás megtervezése és finalizálása	Adatbázis összeállítása; dolgozat	Dolgozat 25%
10.5 Szeminárium / Labor	A szakirodalom ismerete	Megbeszélés. Teszt.	25%
	A megbeszélésekben való részvétel		
10.6 Minimális követelmények			

- A terminológia ismerete
- Az alapvető irodalom ismerete
- Egy adatbázis összeállítása
- a vizsgára való jelentkezés előfeltétele a kijelölt feladatok elvégzése
- a túl sok hiányzást felhalmozó hallgatóknak plusz feladatokat kell teljesíteniük

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
17.11.2018.	Prof. dr. Keszeg Vilmos 	Dr. Ilyés Sándor 	
Data avizării în departament		Semnătura Directorului de Departament	
11.01.2019			
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil		Ștampila facultății